

Вяра

20.07 по еретическия, †07 юли по църковния календар - Св. мъченица Кириакия (Неделя). Св. преподобномъченици презвитер Епиктет и монах Астион. Св. мъченици Перегрин, Лукиан, Помпей, Исихий, Папий, Саторнин и Герман

Страдание на света мъченица Кириакия (Неделя) (нач. на IV в.)

*Света мъченица
Кириакия (Неделя).
Фрагмент от стара
стенпис. Косово.
Сърбия*

При царуването на император Диоклетиан един християнин на име Доротей и жена му Евсевия се молели на Бога да им дарува дете, понеже били бездетни. Те обещавали да Му

посветят чедото си, ако Господ чуе молбите им. По молитвите им един неделен ден им се родило момиче, което нарекли Кириакия и го кръстили със светото кръщение. Те възпитавали дъщеря си в християнското учение, в добри наставления и непорочност, за да я дадат за служение на Бога, както било тяхното намерение. В това време против християните било повдигнато гонение и благочестивите родители с дъщеря си били предадени на императора, който ги осъдил и отначало заповядал дълго да бъдат бити, а после изпратил Доротей и Евсевия в Митиленската страна при управителя Иуст, а Кириакия - в Никомидия при кесаря Максимиан. Кесарят разпитал светицата и като видял, че е твърда и непоколебима във вярата, заповядал да бъде хвърлена на земята и дълго и без милост бита. Докато траело мъчението, Кириакия се молела и това много разгневilo Максимиан, но светата мъченица му казала:

- Не се заблуждавай, Максимиане! Никога няма да ме накараш да се подчиня на волята ти, защото ми помага Бог.

След това Максимиан пратил света Кириакия при управителя на Витиния Иларион, който я разпитал и заповядал да я отведат в идолския храм. Но светицата се помолила и по молитвите ѝ станало голямо земетресение. Идолите паднали на земята и се разсипали на прах, а в храма се издигнала вихрушка и го разпиляла. После блеснала огнена мълния и изгорила лицето на управителя Иларион, той паднал от трона си и умрял мигновено. Тогава дошъл другият княз на областта, съуправител на първия, и като научил за случилото се, осъдил Кириакия да бъде изгорена. По негова заповед била нагорещена голяма скара, на която положили светицата. Тя вдигнала ръце за молитва и дълго се молела. Внезапно на чистия летен небосклон се появил облак и угасил жарта, така че Кириакия останала напълно невредима. Тогава управителят заповядал да я доведат в съдилището и да пуснат срещу нея

различни зверове. Но и сега тя не претърпяла вреда, защото вместо да се хвърлят срещу нея, зверовете легнали в нозете ѝ. Като видели това, много от езичниците повярвали в Господ Иисус Христос, а Кириакия била хвърлена в тъмница. След известно време управителят отново седнал в съдилището и я осъдил на смърт.

Света Кириакия поискала разрешение да се помоли. Тя се молила дълго и като дала наставления на съпровождащите я християни, се преклонила към земята и мирно предала духа си на Бога. Когато войниците дошли да изпълнят присъдата, я намерили вече мъртва и се удивили. Тогава от небето се чул глас, който им казал:

- Братя! Идете и разкажете за великите Божии дела.

След тия думи воините се завърнали, прославяйки Бога.

Тропарь мученицы Кириакии

глас 3

Одолением чудесным/ победила еси вражия силы до конца,/ Недело преславная,/ идоложрения бо тъму/ далече Креста честнаго светлостию прогнала еси. / Мученице всехвальная,/ Христу Богу молися/ даровати нам велию милость.

(Перевод: Победой чудесной ты сокрушила вражеские силы до конца, Неделя (Кириакия от греч. Κυριακή - Неделя) преславная, ибо тъму служения идолам далеко прогнала светом почитаемого Креста. Мученица всеми прославляемая, Христу Богу молись о даровании нам великой милости.)

**Житие и страдание на светите
преподобномъченици презвитер Епиктет и**

монах Астион († 290 г.)

При царуването на нечестивия римски император Диоклетиан, в една от източните области на Римската империя живеел добродетелен монах на име Епиктет. Той бил презвитер и от младите си години служел на Христа.

Епиктет имал дар за чудотворство, даден му от Бога заради чистия му живот. Той изцелявал всякакви болести - възвръщал зрението на слепи, очиствал прокажени, вдигал от одъра разслабени, прогонвал бесове. Някои от тези чудеса, които удостоверяват неговата святост, заслужават особено внимание.

Веднъж, докато Епиктет стоял в килията си, разположена недалеч от едно село, и се упражнявал в молитви и благоговейни размишления, един комит занесъл при него петнадесетгодишната си дъщеря, която била напълно разслабена. Желаяйки дъщеря му да получи изцеление, той паднал в нозете на Епиктет и го умолявал:

- Човече Божий! Съжали ме и не ме отблъсквай. Та нали и милосърдният Бог, Комуто служиш, не отхвърля никого, който идва при Него. Ето, единствената ми дъщеря е болна вече три години и не може да помръдне койк член от тялото си. Едва е жива, но твърдо вярвам, че Този, Който е изцелил жената, страдаща от кръвотечение дванадесет години, може да даде здраве и на нея. Само се помоли за нас и ни съжали, защото

сме чеда на Христовата Църква и сме просветени със светото кръщение.

Тогава Божият служител Епиктет се помолил усърдно и помазал с осветен елей разслабеното момиче. То веднага оздравяло и се изправило на крака, а всички присъстващи въздали благодарение на Бога. Преподобният казал на комита:

- Възлюбени! Ако искаш никой в твоя дом да не боледува, всяка неделя се причастявай заедно с домашните си с божествените тайни на Тялото и Кръвта Христови, като преди това очистиш сърцето си както подобава.

После ги отпратил с мир.

Друг път при него довели един бесноват. Преподобният го оставил три дни при себе си, като с молитвите си подлагал беса на страшни мъчения, който изразявал с такива думи състоянието си:

- О, мъка, мъка! Защо понасям това? Не беше ли по-добре да остана във Фригия, в идолското капище, и всеки ден да приемам поклоненията и жертвите на множество неразумни люде? А сега трябва без вина да търпя мъчения от един човек.

На третия ден светият презвитер запретил на беса и го прогонил от бесноватия.

Друг път довели при светеца една благородна и знатна жена езичница, която изгубила зрението си и напразно търсела изцеление от различни лекари. Тя умолявала Божия човек да докосне с десница незрящите ѝ очи, защото знаела, че от неговите ръце се извършват много чудеса и се изцеляват болни. Светецът чул усърдните ѝ молитви, в които се разкривала нейната вяра, и поставил ръката си върху очите на жената, призовавайки името на Господа Иисуса Христа. Тя веднага прогледнала и възкликнала:

- Слава на Тебе, Боже на християните!

Тогава се обърнала към Христа заедно с целия си дом.

Дълго може да говорим за чудесата на този Божий угодник, но е достатъчно и това, което казахме, за да видим неговата святост. Затова е време да преминем и към другите предания за него.

Веднъж един 18-годишен юноша на име Астион се разхождал със слугите си и случайно стигнал до мястото, където живеел преподобният. Той бил езичник и син на богат велможа от близкия град. Но всъщност Божият Промисъл го довел до килията на светеца. Той поискал да разбере кой живее в нея и като влязъл, видял един мъж, почтен на вид, който любезно го приел, предложил му да седне и го запитал:

- Откъде си, чедо? И кои са твоите родители?

Юношата отговорил:

- Баща ми е градоначалник, а майка ми е дъщеря на сенатора Юлиан. Аз съм единственото им дете и те ми се любуват като на скъпоценен бисер.

А светецът му казал:

- Вярно казваш, чедо, че родителите ти се любуват като на скъпоценен бисер. Да, те само те гледат, но не те притежават. Защото твоята блажена душа е по-скъпа от всички бисери и е приятна на Христа, нашия Спасител, Който, както виждам, я е избрал да Му служи. Послушай ме, възлюбено чедо! Отхвърли от себе си всичко, което принадлежи на този временен суетен свят, за да получиш в бъдещия живот невидимите вечни блага заедно със всички светии. Защото всичко, което виждаме в света, преминава край нас и свършва скоро, а онова, което Бог е приготвил за тези, които Го обичат и Му служат, пребивава

вечно, както е вечен и Самият Бог. Видимото злато и сребро не са ценност, а само прелест за хората. Аз ще ти кажа кое е истинското злато, което си струва да придобиеш. В нашите християнски книги има такова обръщение: “съветвам те да си купиш от Мене злато, през огън пречистено, за да се обогатиш; и бяло облекло, за да се облечеш, и да не се виждат срамотите на твоята голота”. Това чисто злато е нашият Господ Христос, възпламеняващ божествена любов в сърцата на хората. Ако ти, чедо, поискаш да Го имаш в сърцето си, веднага ще ти бъдат приготвени небесни богатства и ти ще се облечеш в бели одежди, а те са вярата, надеждата и любовта. Щом ги облечеш като броня, ще бъдеш не само над този видим свят, но ще победиш и дявола, когото вие почитате като бог, и всичките му служители. А още, възлюбени, трябва да знаеш и това, че родилият те по плът не е твоят истински отец, защото ти е дал само тленната плът, която скоро умира. Истинският ти отец е Всесилният Бог. Той е създал твоята безсмъртна душа и я е пратил в тялото ти, заченато също по Негова воля. И така, ти имаш един родител - видим, и Друг, Който е невидим. Видимият ти родител е смъртен, подвластен на времето, на бедствия и страдания, и е безсилен. А Невидимият ти Отец е безсмъртен, вечен, недостижим за страданията. Той е всемогъщ и държи всичко в ръцете Си. Той е казал - и ти си бил създаден в майчината утроба. Той е заповядал - и ти си излязъл от утробата на майка си. По Негова воля си достигнал юношеска възраст. И ако децата трябва да почитат родителя си по плът, толкова повече трябва да почитат Онзи, който ни е създал по Свой образ и подобие, дал ни е мисъл и разум и ни е поставил да властваме над творенията на Неговите ръце. По Своята благост от роби ни е направил Свой синове, братя и приятели. Затова Него - нашия истински Отец, дарувал ни толкова блага - ние трябва да познаваме, обичаме, да Го почитаме и винаги да Му се покланяме. По същия начин наша истинска майка не е тази, която ни ражда от плът за този свят,

а Тази, Която ни ражда духовно за вечния живот. Тя е вретена на нашия Спасител, почита се от ангелите, украсява се от пророците, прославена е от апостолите и мъчениците и се превъзнася от изповедниците, и за нея Христос Господ е приготвил небесния чертог. Тази свята майка хората наричат Църква. Нейният глас е глас на гълъбца, която се грижи за малките си; устата ѝ изливат мирото на апостолското учение; очите ѝ са истинската вяра и твърдата надежда на Бога; от ръцете ѝ капе смирната на благодеянията, които са извършени от състрадание и любов; два Нейни съсъда са двата завета: Старият, в който са учили пророците, и Новият, в който са проповядвали апостолите; а чрез светото кръщение Тя ражда своите чедa за безсмъртен живот. И така, ела, мило чедo! Пий от гръдта на тази истинска майка. Послушай моя съвет - отхвърли временните богатства на твоите родители, за да станеш наследник на вечните съкровища, приготвени за Божите синове. Послушай как истинският ти Отец говори чрез мене: излез от своята земя, от своя род и от дома на баща си, (та иди) в земята, която ще ти покажа, дето тече мед и мляко в ученията на пророците, апостолите и светите отци. И когато изпълниш всичко, което ти е заповядано, ще получиш райско наследство, пред теб ще се открият небесните съкровища, ще ти бъде дадена славата на горното Царство, ще видиш ангелските чинове и ликовете на светиите, ще живееш с тях като любящ и любим брат и ще бъдеш близко до Бога като син.

Благоразумният юноша изслушал тази вдъхновена реч на Божия човек, сърцето му се умилило и той повярвал в истинността ѝ. Но не казал нищо, опасявайки се, че слугите ще предадат неговите думи на родителите му. Затова си тръгнал, като се поклонил на достопочтения мъж.

На следващата сутрин в ранни зори Астион побързал да иде при преподобния старец сам, подобно на мъдра пчела, която лети отново на онова място, където вчера е събирала сладък

мед. Той влязъл в килията на Господния презвитер и го приветствал с думите:

- Здравей, Христов апостоле, служителю на Новия Завет!

А светецът му отговорил:

- Здравей и ти, прекрасни младежо! Виждам те да носиш мъченическа одежда и венец от скъпоценни камъни.

Когато започнали да беседват, старецът казал:

- Чедо, покълна ли семето, което вчера по Божията благодат посяхме в сърцето ти? Ще даде ли плод? Или сърцето ти още пребивава в мрака на неверието?

Астион отговорил:

- Вчера ти казах, свети отче, че съм единствен син на родителите ми и те много ме обичат. Страхувам се да не ги огорча, защото, ако открито приема християнската вяра, от голяма печал те или ще се хвърлят в морето, или ще си загубят ума, или по някакъв друг начин ще сложат край на живота си. Не искам това, които ще ми донесе спасение, да стане причина за смъртта и вечната гибел на моите родители. Затова, ако благоволиш да приемеш съвета ми, отче, направи ме християнин тайно, а сега ме приготи да приема кръщение. Когато извършиш над мене всичко, което се полага по християнския чин, моля те, окажи ми милост, вземи ме със себе си в някоя далечна страна, която ти посочи Господ, за да не видят очите ми родителските сълзи, съвестта ми да не се поколебае пред тяхната тъга и от любов към тях да не навредя на делото на своето спасение.

Като чул тези думи на юношата, светият старец се възрадвал духом и му заръчал през всичките дни да пости и да се въздържа от осквернение с идоложертвена храна, а също и да

възнася молитви към Христа Спасителя, истинския Бог. Младият Астион усърдно изпълнил тези заповеди. Тайно от домашните си той всеки ден посещавал стареца и се учел от него на светата вяра. Когато добре познал Христа и твърдо повярвал в Него, светият старец го кръстил.

Скоро след това една нощ те тръгнали на път, като Астион взел със себе си малко пари за пътуването. Когато стигнали морския пристан, те намерили кораб, който тръгвал за скитските страни, и се качили в него. Плавали доста дълго и слезли на брега на река Дунав в града, наречен Алмирис, разположен в скитските предели. Те намерили уединено място около града, построили си малка къща и се заселили там.

Като не виждали своя любим син, родителите на Астион започнали да го търсят навред, но не го намирали и много плакали, напразно призовавайки името му. Баща му възкликвал:

- Астионе, мило чедо, къде си сега? Любезни и единствени сине мой! Какво се е случило с тебе? От звяр ли си изяден или те е погълнала водната бездна? О, опора на старините ми и светлина на очите ми! Не зная къде да те търся сега и недоумявам в коя страна да пратя робите си за тебе!

Майката на Астион разкъсвала дрехите си и с плач се удряла в гърдите:

- Кой те отлъчи от мене, мили сине Астионе! Дали християнският Бог не е пратил някого да те прелъсти и да те отвърне от нас. Горко ми, нещастната. Горко ми, изпълнена съм с безкрайна скръб. Напразни са били всички трудове и болести, които претърпях, докато те родя и отгледам! Погина плодът на утробата ми, погина надеждата и славата ми! Останала съм като опустял град. Досега бях майка, а сега вече не съм, защото се лиших от единственото си любимо чедо!

Така неутешимо плакали родителите на Астион. А Христовите раби Епиктет и Астион живеели около град Алмирис в постнически подвизи. Тяхното свято, добродетелно житие не останало тайно, защото светият презвитер Епиктет вършил много изцеления и при тях започнали да идват хора и да водят своите болни.

Веднъж една знатна жена отишла при тях със сина си, когото носели слугите, понеже бил глух, нем и разслабен. Детето било на около петнадесет години. Тя го сложила в нозете на светия старец и казала:

- Не зная откъде си дошъл, но вярвам, че ако поискаш, можеш да изцелиш сина ми. Очевидно ти си ученик на Назарянина, за Когото сме чували много чудни и удивителни неща. Ако наистина си Негов ученик, помогни ни и ни научи как да Го познаем, за да станем и ние Негови раби.

Светецът ѝ казал:

- Жено, ако повярваш от цялото си сърце, че един е истинският Бог, Който е създал за нас небето и земята и всичко видимо, молбата ти ще бъде изпълнена.

Като казал това, той наредил да вдигнат момчето от земята, три пъти плюнал в немите му уста и попитал:

- Кажи ни, чедо, в кой бог трябва да вярваме? В кумирите ли, които са направени от хора, или в разпнатия Иисус Христос, Който сега те изцелява?

Момчето високо възкликнало:

- Честни отче, трябва да вярваме в Иисуса Христа, Който винаги явява такива велики благодеяния на хората!

Като видели това чудо, алмиriskите граждани прославили Бога и в този ден повече от хиляда души мъже и жени

повярвали в Христа, нашия Спасител. А Божията благодат извършвала чудеса не само чрез свети Епиктет, но и чрез Астион.

Веднъж той отишъл да донесе вода от река Дунав и срещнал един бесноват. Астион го осенил с кръстното знамение и бесовете веднага побягнали от човека с виковете:

- О, Астионе! Твоята вяра и чистотата на сърцето ти по Божията воля имат голяма власт над нас!

Друг път Астион бил пратен от стареца по някаква работа и по пътя си видял един човек, паднал от високо здание и лежащ на земята като мъртъв, а родителите му плакали над него. Сърцето на блажения Астион се трогнало и той се помолил тайно:

- Господи Иисусе Христе! Някога чрез Своя апостол Павел от смъртните врата си върнал в живота Евтих, паднал от прозореца на третия кат, чрез апостола Си Петър си вдигнал Еней, който осем години лежал разслабен, и пак чрез свети Петър си укрепил стъпалата и глезените на хромия от майчина утроба и си му дал сили да ходи! Вдигни и сега този човек жив и здрав чрез мене, Твоя недостоеен раб!

Като се помолил така, Астион приближил лежащия и произнесъл апостолските слова:

“- В името на Иисуса Христа Назорея стани и ходи!”

Взел го за дясната ръка и го изправил жив и здрав. А изцеленият, заедно с родителите си, веднага побързал към килията на светците, викайки:

- Има само един Бог - Богът на Епиктет и Астион! Наистина един е Бог - Богът на християните! Няма да си ида оттук, докато не направите християни мен и моите родители.

Господният свещеник Епиктет ги огласил и ги поучил, като им заповядал да постят и да се готвят за приемането на светия дар, и след известно време ги просветил със светото кръщение. А дяволът, като видял че го посрамва не само старецът, но и юношата, и че се лишава от предишната си плячка от човешки души, се измъчвал от завист и се въоръжавал против тях с цялото си коварство, макар и безуспешно. Впрочем, той намерил случай да навреди на юношата.

Веднъж Астион отишъл без благословията на своя отец да вземе вода от реката.

Като видял Астион, незащитен от благословията на стареца, врагът по Божие допущение му внушил някои греховни помисли и смутил душата на юношата. Когато се върнал в килията, Астион от срам не посмял да ги изповяда пред своя духовен отец и три дни им се подчинявал, понеже нямал сили да ги победи. Той постел, молел се със сълзи и изнурявал с труд плътта си, но нечистите мисли не отстъпвали от него, сякаш някой невидим стрелец го поразявал с тях като със стрели. А старецът забелязал смутения му и тъжен вид и му казал:

- Какво означава, чедо, твоето необичайно смущение? Защото тази тъга, която виждам в тебе, не е тъгата на светиите, които се грижат за спасението си, а на лицето им се отразява вътрешният им плач. Струва ми се, че тази печал е смъртоносна, подобна на погубилата Ахитофел, съветника на Авесалом, и Иуда, предателя на Христа.

Тогава Астион се изповядал пред стареца:

- Преди три дни, докато ти беседваше с почтените мъже за небесните тайни, трябваше да ида за вода. Досрамя ме да поискам благословията ти пред онези мъже, а и не исках да

прекъсвам беседата ви. Затова без твое знание и благослов отидох за вода и по пътя ме обви тъмен облак от зли помисли. Ето, вече трети ден се боря с него и не мога да го прогоня, затова пребивавам в смущение.

Светият старец го погледнал строго и казал:

- Защо си излязъл от вратата на килията без мое разрешение? Защо си тръгнал без благословията на Христовия иерей? Нима не знаеш, че благословията на стареца за юношите е непреодолима стена, крепка броня и непобедимо оръжие против дявола?

След тези думи заповядал на Астион да падне на земята за молитва, сам той направил същото и двамата със сълзи започнали да се молят на Бога. Когато се изправили, Астион видял някакъв черен юноша със запалена свещ, който побягнал от него с думите:

- Твоята изповед, Астионе, посрами голямата ми сила и вашата молитва ме обезоръжи.

Така живеели преподобните отци и много човешки души обърнали към Христа от идолското прелъстяване.

В това време в град Алмирис дошъл управителят на страната на име Латрониан. Докато решавал различни държавни дела, идолослужителите наклеветили двамата свети мъже, че са вълшебници, прелъстяват мнозина с чародействата си и отвръщат хората от принасянето на жертви на боговете. Управителят веднага заповядал да ги хванат и да ги хвърлят в тъмница. Окованите светии непрестанно се молели и пеели Давидовите псалми.

Веднъж старецът казал на ученика си:

- Възлюбено чедо! Ако ни отведат на разпит и започнат да

питат за името, рода и отечеството ни, няма да им отговаряме нищо, освен това, че сме християни, че това е нашето име, род и отечество и че сме раби на истинския Бог.

На сутринта управителят заповядал да приготвят насред града съдилище и глашатаи да съберат народа. Той самият отишъл в съдилището в третия час и пратил да доведат светиите от тъмницата. Когато те се явили пред него, той ги погледнал и се ужасил, защото видял някаква чудна светлина на Божията благодат, която просветлявала лицата им. И двамата с външния си вид излъчвали достолепие. Тогава свети Епиктет бил на шестдесет години, висок на ръст, с дълга, побеляла брада. Свети Астион също бил висок, прекрасен на лице и особено блестял с красотата на целомъдрието. Той бил на тридесет и пет години. Управителят ги гледал и мълчал почти цял час, като не намирал какво да каже, а после проговорил:

- Кажете ни как се наричате, от кой род сте и от коя страна сте дошли тук?

Светиите отговорили:

- Ние сме християни!

Но управникът казал:

- Зная, че принадлежите към проклетата християнска вяра, но ви питам за вашия род и отечество.

Светиите отново му казали:

- Християни сме! Познаваме Единия Бог, нашия Господ Иисус Христос, и само на Него се покланяме, гнусим се от идолските мерзости и се отвръщаме от тези, които им се покланят, като повтаряме след псалмопевеца: "Подобни тям да бъдат ония, които ги правят, и всички, които се тям надяват".

Като чул това, управителят много се разгневил и заповядал да ги съблекат и да ги бият дълго и без пощада. Светиите понасяли побоите и се молели:

- Господи Иисусе Христе, Учителю наш! Нека бъде над нас Твоята воля!

Виждайки тяхната твърдост, управникът още повече се разярил и казал:

- Къде е вашият Христос, Когото непрестанно призовавате? Нека сега ви помогне, нека ви освободи от ръцете ми!

А светиите повтаряли:

- Ние сме християни! Да бъде волята на нашия Бог!

Тогава управникът още повече пламнал от гняв, заповядал да ги повесят, да стържат телата им с железни остриета и да ги горят с огън. Но те само възклицавали:

- Ние сме християни! Да бъде над нас волята на нашия Бог!

Така ги мъчили до края на седмия час и тогава управникът заповядал да ги свалят и отново да ги отведат в тъмница.

Един от прислужниците на палача на име Вигиланций чул думите, които постоянно повтаряли светите при мъченията, и като сметнал, че имат някаква особена вълшебна сила, премахваща болката от мъченията, ги запомнил и денем и нощем размишлявал върху тях. След три дни той започнал високо да възклицава пред всички:

- Аз съм християнин и да бъде волята на нашия Бог!

После отишъл в тъмницата при светиите, поучил се от тях в светата вяра и след няколко дни с целия си дом се удостоил да приеме свето кръщение. Светиите останали в тъмницата пет дни и отново били извикани на разпит. Но и сега управителят

не могъл с никакви увещания да ги обърне към нечестивата си вяра и затова отново ги подложил на мъки. Отначало заповядал да посипят белезите от предишните рани с оцет и сол, а после хвърлил мъчениците в котел с кипяща смола. А светиите останали невредими в него, сякаш били в купел, повтаряйки предишните си слова:

- Ние сме християни! Да бъде над нас волята на нашия Бог!

Управителят се чудел, че са останали живи и невредими в кипящия котел, и казвал:

- О, колко голяма е силата на християнското вълшебство!

После заповядал да ги хвърлят отново в тъмница, като наредил никой да не ги посещава и да не им носи хляб и вода, за да загинат от глад и жажда. Светиите останали в тъмницата тридесет дни, като се хранели със словото Божие и се укрепявали с благодатта на Светия Дух.

Докато съдели и разпитвали светите мъченици на мястото за публично наказание пред очите на целия народ, по Божието устройство в града случайно дошъл един човек от източните страни. Той разпознал Астион, понеже добре познавал родителите му, и като се завърнал в родината си, отишъл при тях и им казал:

- Видях сина ви в скитския град Алмирис с един старец на име Епиктет. И двамата бяха подложени на мъчения заради Христа.

Като чули това, родителите със сълзи започнали да го молят да им каже истината и човекът се заклел във верността на думите си. Тогава бащата на Астион казал:

- Ако се сподобя да видя възлюбения ми син, веднага ще изпълня всичко, което ми нареди и на което ме научи!

И майката казала:

- Ако още веднъж в живота си видя милото ми чедо, ще оставя всичко и ще го последвам. Ако ми каже да стана християнка, няма да се откажа и заедно с него не ще се побоя от мъченията, нито от смъртта заради Христа!

После оставили къщата и имението си на верни приятели и с неколцина роби и робини отплавали в Скития. Но преди да пристигнат в град Алмирис, светите мъченици Епиктет и Астион завършили своя страдалчески подвиг.

След тридесетте дни, през които били измъчвани в тъмницата с глад и жажда, управителят отново ги призовал на съда и им казал:

- Много пъти ви питах за вашите имена, за рода и отечеството ви и вие не ми казахте истината. Мисля, че сте въплътени демони, защото и те нямат нито име, нито род. Кажете ми, въплътени бесове - само така мога да ви нарека, - ще принесете ли жертви на нашите богове? Ако не сторите това, ще наредя още днес да ви отсекаат главите.

Светиите отговорили:

- Ние сме християни, а не бесове, и с Христовото име прогонваме бесовете от телата на хората. О, ако пожелаеше и ти да се освободиш от беса, който е в тебе! Щяхме да го прогоним със силата на Христа, нашия Бог!

Тогава управникът се ядосал и заповядал да бият светите мъченици с камъни през устата, после наредил да ги бият и с пръчки, а накрая ги осъдил да бъдат посечени с меч.

Когато извели светиите извън града на мястото за наказание, те си изпросили от палачите време за молитва и като се обърнали на изток, вдигнали ръце и очи към небето и

дълго се молели на Бога. После свети Епиктет помолил първо да изпълнят наказанието на Астион, но той му казал:

- На тебе, отче, подобава пръв да приемеш тази чест - да се увенчаеш с венеца на мъченичеството, защото си презвитер Господен, мой отец и учител, а аз ще те последвам!

Свети Епиктет отговорил:

- Чедо, седемнадесет години по Божията благодат те пазех в чистота и непорочност. Нима сега ще се реша да погубя труда на толкова години и да те оставя сам, без мене? Не знаеш ли, че коварството на враговете е много хитро и на пръв поглед незабележимо? Опасявам се, че като видиш моята смърт, ще се изплашиш и ще станеш посмешище на врага. Не, чедо! Нека се уподобя на Авраам, който принасял в жертва Исаака. Върви пред мене и пръв приеми мъченическия венец. Вярвам, че свети Михаил с другите ангели, Авел с пророците, Петър с апостолите, Даниил с изповедниците са излезли да те посрещнат, чакат да те приемат и с тържествени песни да те отведат пред престола на Христа, нашия Спасител.

Свети Астион казал:

- Да бъде, свети отче, Господнята воля и твоята!

После се осенил с кръстното знамение и казал:

- Ти, Господи, си моят защитник! В Твоите ръце предавам духа си!

С тези думи преклонил глава пред меча и бил посечен. А свети Епиктет прегърнал тялото на ученика си и умолявал палачите да го убият в това положение. И тогава от удара на меча умрял за Христа. Всички присъстващи християни и езичници видели, че честните им тела просияли като слънчев лъч и се разнесло необикновено благоухание.

Късно вечерта Вигиланций с домашните си и другите християни взел тайно телата на мъчениците, обвинил ги в чисти плащеници, помазал ги с благовония и ги погребал с почести.

В същата нощ в Латрониан влязъл зъл демон и когато на сутринта станал и както обичайно се явил в палатата, където се разглеждали държавните дела, управителят започнал като безумен да говори нелепици, после хванал меча, хвърлил се върху присъстващите и някои посякъл, а други наранил. Когато го видели да беснува, слугите го хванали, взели му меча, започнали да го бият, а после вързали ръцете и краката му и го затворили в малка стая, където след два дни умрял от страшна смърт, удушен от демона.

Родителите на Астион пристигнали в Алмирис след кончината на светите мъченици. В това време той се явил на Вигиланций и му казал:

- Баща ми и майка ми днес ще дойдат да ме търсят. Моля те, брате, яви ми любовта си, отиди на пристана, заведи ги в своя дом, успокой ги и ги утеши: Заради мене те гаснеха в голяма скръб. Освен това ги поучи в спасителната вяра и открий пред тях величието на истинския Бог.

Вигиланций веднага отишъл на пристана и там видял кораба, от който слезли родителите на Астион. Те разпитвали хората дали не са виждали един млад човек на име Астион. Вигиланций се приближил и казал:

- Виждал съм го и добре го познавам. Елате да отдъхнете в моя дом и аз ще ви разкажа за него.

Родителите приели с радост, а Вигиланций се стараел да ги успокои. Когато започнали да го умоляват да им разкаже за сина им, той казал, че Астион до неотдавна бил в този град, но само преди няколко дни го напуснал, защото заедно с един

почтен старец се отправил в далечна страна, повикан с почести от славния ѝ цар да царува заедно с него. И така малко по малко Вигиланций им разкрил учението за другия, вечния живот, за райските обители, за Царството Небесно и за Безсмъртния Цар Христос Бог, за ангелите и ликовите на светиите, съцарстващи заедно с Христа, към които сега е причислен и техният син Астион. Като слушали такива думи, които не били чували преди, родителите му се удивлявали, умилявали, усещали в сърцата си някаква духовна радост и още по-силно желаели да знаят къде е заминал техният любим син. Тогава Вигиланций ги завел отначало в килията на светите мъченици и им показал останалите след тях свети кръст и евангелие, а после започнал беседа за евангелското учение и ги обърнал към вярата в Христа. След това им разказал за страданията на Епиктет и Астион, за това, как положили живота си за Христа, и ги отвел на мястото, където били погребани телата на светиите. Дълго плакали там родителите, а после Вигиланций им казал от вечерта да застанат на молитва и цяла нощ се молил заедно с тях на Христа Бога. Минавало полунощ, засияла и деницата, когато внезапно пред тях заблестяла ярка като мълния светлина и във въздуха се разляло чудно благоухание - в неизразима красота пред тях се явили светите мъченици. Свети Астион прегърнал майка си, целунал я с обич и казал:

- Добре, че дойде тук, ученице Христова и майко моя, Маркелина!

(Така било името ѝ.)

А свети Епиктет прегърнал Астионовия баща и го целунал с думите:

- Радвай се в Господа, възлюбени брате Александре! Сподобил си се да бъдеш причислен към вярващите и си се оказал достоен за вечно блаженство.

После двамата казали на Вигиланций:

- Радвай се и ти, възлюбени брате, защото за тебе се изпълни словото на Писанието: "който е обърнал грешник от лъжливия му път, ще спаси една душа от смърт и ще покрие много грехове".

И много друго утешително им казвали те и всичко било изпълнено с духовна сладост, а след някое време станали невидими. Родителите на Астион се преизпълнили с радост от видението и сладката беседа със светиите и излели чувствата си в молитва, като благодарили на Бога, че са се сподобили да съзерцават в небесна слава сина си, когото търсели тъй дълго и с мъка в сърцето.

В това време в скитската страна пребивавал християнският епископ Евангел. Той се криел поради гонението, но когато научил за смъртта на управителя Латрониан, без страх отишъл в град Алмирис, за да посети християните и да ги утвърди във вярата. Вигиланций довел родителите на Астион при светителя и подробно му разказал всичко за тях и за светите мъченици. Епископът прославил мъчениците, приел с радост обърналите се към Христа родители на Астион и ги кръстил в името на Отца и Сина и Светия Дух. Александър и Маркелина останали дълго при гробницата на мъчениците в пост и молитви, а после се завърнали у дома, продали цялото си голямо имение, раздали парите на бедните, като си оставили малко за препитание, и живели богоугодно до самата си кончина.

Така се украсили на небето с мъченически венец светите преподобномъченици Епиктет презвитер и монахът Астион. Когато към тях се присъединили оставилите земята Александър и Маркелина, и те се сподобили с блаженството на светиите по благодатта на нашия Господ Иисус Христос, на Когото подобава чест и слава с Отца и Светия Дух сега и винаги, и во веки веков. Амин.

Страдание на светите мъченици Перегрин, Лукиан, Помпей, Исихий, Папий, Саторнин и Герман (II в.)

Тези свети мъченици били родом от Италия и пострадали при царуването на император Траян. Когато започнало гонението, те отплавали в града, наречен Дирахий. Там видели светия епископ Астий да виси разпънат на кръста, намазан с мед, а стършели и мухи го жилели. Светите мъченици го прославили за изповеданието на Христа. По това били разпознати като християни и войниците веднага ги хванали. На разпита те изповядали вярата си в Христа и по заповед на антипата Агриколий били качени на кораб и хвърлени в морето. Така загинали светите мъченици. Телата им били изхвърлени от вълните на брега и погребани направо тук, в пясъка. Деветдесет години по-късно светите мъченици се явили на александрийския епископ и му казали:

- Вземи телата ни.

Тогава епископът с почести погребал телата на светиите и построил на гроба им малка църква.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}